

Лихоманка у дітей віком до 5 років: система визначення тяжкого захворювання

[Поділитися](#) [Поділитися](#) [Поділитися](#) [Поділитися](#)
[Давіденко К.](#)

Резюме. Рекомендації NICE щодо оцінювання стану дитини з лихоманкою до моменту встановлення діагнозу

Фахівці Національного інституту охорони здоров'я і вдосконалення медичної допомоги Великобританії (National Institute for Health and Care Excellence — NICE) 7 листопада 2019 р. на своєму офіційному ресурсі опублікували оновлені докази та рекомендації щодо оцінювання стану дітей з лихоманкою до моменту встановлення діагнозу задля вчасного визначення тяжкого захворювання.

1. За допомогою системи «світлофору» рекомендовано визначити у дітей віком до 5 років з лихоманкою симптоми чи ознаки, які можуть прогнозувати ризик розвитку тяжких захворювань (табл. 1).

Таблиця 1. Система «світлофор»

Ризик	Низький	Середній	Високий
Колір (шкіри, губ, язика)	• Нормальний колір	• Блідість, про яку повідомляють батьки/опікуни	• Блідий/строкатий/попелястий/синюватий
Активність дитини	• Нормально реагує на звернення • Виглядає задоволеним або усміхається • Бадьорий або швидко просинається • Сильний нормальний плач або не плаче зовсім	• Не реагує нормально на звертання • Не усміхається • Прокидається лише після тривалої стимуляції • Активність знижена	• Немає відповіді на звертання • Виглядає хворим (на думку лікаря) • Не прокидається або відсутність бадьорості • Слабкий, високий або безперервний плач
Дихання	• Норма	• Роздування крил носа • Тахіпное: частота дихання ○ 6–12 міс: >50 вд./хв ○ >12 міс: >40 вд./хв • Сатурація ≤95% • Хрипи при аускультації легень	• Шумне дихання • Тахіпное: частота дихання >60 вд./хв • Помірне або виражене втягнення податливих місць грудної клітки
Кровообіг та гідратація	• Шкірні покриви та очі нормальні на вигляд	• Тахікардія: ○ <12 міс: >160 уд./хв ○ 2–5 років: >140	• Знижений тургор шкіри

	Вологі слизові оболонки	уд./хв - Час наповнення капілярів ≥ 3 с - Сухість слизових оболонок - Знижений апетит - Знижений діурез	
Інше	Відсутність «жовтих» чи «червоних» симптомів/ознак	3–6 міс: температура тіла ≥ 39 °C - Лихоманка ≥ 5 днів - Озноб - Набряк кінцівки чи суглоба - Частково чи повністю не спирається на кінцівку	<3 міс: температура тіла ≥ 38 °C - Висипання, яке не бліднішає при натисканні - Вибухання тім'ячка - Ригідність потиличних м'язів - Епілептичний статус - Вогнищеві неврологічні ознаки - Фокальні судоми

2. Необхідно визначити причину лихоманки. Рекомендовано перевірити у дитини симптоми та ознаки, пов'язані з конкретними тяжкими захворюваннями (табл. 2).

Таблиця 2. Тяжкі захворювання, що призводять до розвитку лихоманки

Захворювання	Симптоми та ознаки, що поєднуються із лихоманкою
Менінгококова хвороба	Висипання, яке не бліднішає при натисканні, особливо з однією чи більше ознак: - Нездоровий вигляд дитини - Ураження діаметром >2 мм (пурпура) - Час наповнення капілярів ≥ 3 с - Ригідність потиличних м'язів
Бактеріальний менінгіт	- Ригідність потиличних м'язів - Вибухання тім'ячка - Зниження рівня свідомості - Судомний епілептичний статус
Герпетичний енцефаліт	- Вогнищеві неврологічні ознаки - Фокальні судоми - Зниження рівня свідомості
Пневмонія	- Тахіпноє (частота дихання: 0–5 міс: >60 вд./хв 6–12 міс: >50 вд./хв >12 міс: >40 вд./хв - Хрипи при аускультції легень - Роздування крил носа - Втягнення податливих місць грудної клітки - Ціаноз - Сатурація $\leq 95\%$
Інфекції сечовивідних шляхів	- Блювання - Знижений апетит

	• Загальмованість • Роздратованість • Біль, чутливість у ділянці живота • Часте сечовипускання чи дизурія
Септичний артрит	• набряк кінцівки чи суглоба • Частково чи повністю не спирається на кінцівку
Хвороба Кавасакі	Лихоманка протягом ≥ 5 днів із можливими ознаками: • двобічна кон'юнктивальна ін'єкція без ексудату • почервоніння і тріщини губ, малиновий язик або почервоніння орофарингеальної слизової оболонки • набряки кистей і стоп, еритема на долонях та підошвах • поліморфне висипання • шийна лімфаденопатія

Долучайтеся до нас у [Viber](#)-спільноті, [Telegram](#)-каналі, [Instagram](#), на сторінці [Facebook](#), а також [Twitter](#), щоб першими отримувати найсвіжіші та найактуальніші новини зі світу медицини.